

Hvað geta stjórnendur lesið úr SFR könnunum um áhrif þeirra á líðan starfsfólks og í kjölfarið unnið með þær niðurstöður?

Áhrif stjórnunarháttanna á heilsu og líðan starfsfólks - hvað virkar til farsældar?

Gylfi Dalmann Aðalsteinsson, dósent

31. mars 2016

HÁSKÓLI ÍSLANDS
VIÐSKIPTAFRÆÐIDEILD

Starfsumhverfi starfsmanna á Íslandi

- Starfsánægja mikil -
- Launaóánægja mikil –
væntingarlaun 15- 20%
- Fræðsla og þjálfun ekki
nægilega markviss -
starfsþróunaráætlanir
- Endurgjöf og hrós lítið
- Álag að aukast – kulnun í
starfi
- Stjórnun og samskipti við
yfirmenn ekki nægilega góð

Savage Chickens

by Doug Savage

www.savagechickens.com

HÁSKÓLI ÍSLANDS
VIÐSKIPTAFRÆÐIDEILD

Tímabil stjórnunar

1900-1940

Vísindaleg stjórnun – áhersla á framleiðniaukningu með hagræðingu – hámarks afköst

1940-1970

Strand vísindalegrar stjórnunar – tilkoma manngildisskólans – áhersla á framleiðniaukningu með virkjun mannauðs – mannlega hliðin

1970-1990

Nýjar áherslur í stjórnun og endurskipulagningu vinnustaða – markmiðasetning – endurgerð vinnuferla – þátttökustjórnun - „Excellence” módel – gæðastjórnun

1990-2005

Blómatímabil ráðgjafanna - mannauðsstjórnun – þekkingarstjórnun – breytingastjórnun – menning fyrirtækja – tilfinningagreind - lærdómsfyrirtæki – lifandi fyrirtæki – póstmóðernískar skipulagsheildir - umbreytingarleiðtoginn (transformational leader) -

2005-

Þjónandi forysta (servant leadership), jákvæð sálfræði, vinnustaðamenning, ferlastjórnun, straumlínustjórnun, siðferði, sjálfbærni...

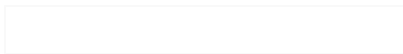

Hlutverk stjórnenda

- Afar flókið – ...Stjórnun snýst um að vinna með (samstarf) öðrum og í gegnum (stjórnun) aðra til að ná fram settum markmiðum skipulagsheildarinnar...
- Henri Fayol (1841-1925) ... hvetja starfsmenn og tryggja að allir starfi sem ein samvinnandi heild að sameiginlegu markmiði...
- Peter F. Drucker (1909-2005) ...hvatning, byggja upp öfluga liðsheild, laða til starfa hæfileikaríka starfsmenn, halda í þá, þjálf þá og þróa og tryggja eðilegan vöxt og þroska starfsmanna...
- Henry Mintzberg (1939-)... ber ábyrgð á starfsmönnum, hvetur hópinn og leiðbeinir undirmönnum...

HÁSKÓLI ÍSLANDS
VIÐSKIPTAFRÆÐIDEILD

Kovach (1995) Reward Factors in 1946 and 1995 (Employee Ranking)

Employee Ranking in 1946	Employee Ranking in 1995	Job Reward Factor	Manager Ranking
1	2	Full appreciation of work done	8
2	3	Feeling of being in on things	10
3	10	Sympathetic help with personal problems	6
4	4	Job security	2
5	5	Good wages	1
6	1	Interesting work	5
7	6	Promotion and growth in organization	3
8	8	Personal loyalty to employees	7
9	7	Good working conditions	4
10	9	Tactful discipline	9

Kovach, K.A. (1995). Employee motivation: Addressing a crucial factor in your organization's performance. *Employment Relations Today*. 93-107.

Aðdragandinn

- Stéttarfélagið VR hefur frá árinu 1996 gert könnun meðal félagsmanna sinna á starfsumhverfi þeirra. Könnunin sem ber heitið *Fyrirtæki ársins* byggir meðal annars á hugmyndafræði Robert Levering um fyrirmyndarvinnustaði, *Great Place to Work*, þar sem gerð er úttekt á 100 bestu vinnustöðum Bandaríkjanna.
- Levering kynnti hugmyndafræði sína upp úr 1984 og hefur hún haft mikil áhrif víða um heim.
- Grunnurinn að baki fyrirmyndarfyrirtækinu er að mannlegi þátturinn ráði jafnan úrslitum um það hvaða fyrirtæki nái samkeppnisforskoti, það sem skiptir máli eru innri þættir í starfsumhverfi skipulagsheilda.

Aðdragandinn

- Hugmyndafræðin á bak við könnunina er að miklu leyti byggt á aðferðafræði *The great place to work* þar sem áhersla er lögð á að mæla þætti eins og trúverðugleika (*credibility*), virðingu (*respect*), sanngirni (*fairness*), stolt (*pride*) og félagsskap (*camaraderie*).
- Markmið VR með vali á fyrirtæki ársins var að koma af stað umræðum um starfskjör og starfsskilyrði félagsmanna ásamt því að láta félagsmönnum í té upplýsingar svo að þeir geti borið stöðu sína saman við stöðu mála á sambærilegum vinnustöðum kollega sinna.
- SFR fer í samstarf við VR 2006

Dimension	How it plays out in the workplace	
	Credibility <ul style="list-style-type: none"> • Communications are open and accessible • Competence in coordinating human and material resources • Integrity in carrying out vision with consistency	T
	Respect <ul style="list-style-type: none"> • Supporting professional development and showing appreciation • Collaboration with employees on relevant decisions • Caring for employees as individuals with personal lives	R U S
	Fairness <ul style="list-style-type: none"> • Equity - balanced treatment for all in terms of rewards • Impartiality - absence of favoritism in hiring and promotions • Justice - lack of discrimination and process for appeals	T
	Pride <ul style="list-style-type: none"> • In personal job, individual contributions • In work produced by one's team or work group • In the organization's products and standing in the community	
	Camaraderie <ul style="list-style-type: none"> • Ability to be oneself • Socially friendly and welcoming atmosphere • Sense of "family" or "team"	

Tilgangur

- „Tilgangur könnunarinnar er að gera stjórnendum kleift að vinna markvisst að úrbótum þar sem þeirra er þörf og veita stjórnendum aðhald til hagsbóta fyrir starfsfólk“ (www.sfr.is)

Trúverðugleiki stjórnenda

- Stjórnendur virða starfsfólk mikils
- Stuðningur og hvatning frá yfirstjórn
- Starfsmenn hafi stuðning stjórnenda til að þroska hæfileika sína
- Starfsmenn bera fullt traust til stjórnenda
- Starfsfólki er hrósað þegar það stendur sig vel
- Hvernig vinnustað er stjórnað
- Hægt er að leita til næsta yfirmanns ef starfsmenn þurfa þess
- Næsti yfirmaður er sanngjarn við starfsfólk
- Það er skýrt hvað stjórnendur ætlast til af starfsfólki
- Næsti yfirmaður bætir starfsaðstæður þegar þörf er á

	VR, öll fyrirtæki á lista	SFR / Fjármálaráðuneyti	Starfsmannafélag Reykjavíkurborgar
	2015	2015	2015
Heildareinkunn, meðaltal	4,19	3,89	3,91
Trúverðugleiki stjórnenda	4,17	3,88	3,99
Starfsandi	4,38	4,20	4,17
Launakjör	3,33	2,72	2,45
Vinnuskilyrði	4,12	3,85	3,69
Sveigjanleiki vinnu	4,43	4,25	4,18
Sjálfstæði í starfi	4,38	4,25	4,25
Ímynd fyrirtækis /stofnunar	4,34	3,75	3,91
Ánægja og stolt	4,34	4,13	4,07

Hvernig á að nota niðurstöðurnar

- Megindlegar vs eigindlegar aðferðir
- Einkunnabólga?
- Aðgerðabil (meðaleinkunn 1,00-3,69)
- – starfhæft bil (meðaleinkunn 3,70-4,19) – styrkleikabil (meðaleinkunn 4,20-5,00) .
- Stofnanir í sæti 1-23 á styrkleikabili
- Stofnanir í sæti 24-107 á starfhæfu bili
- Stofnanir í sæti 108- 146 á aðgerðabili
-

Hvernig á að nota niðurstöðurnar

- Nota vinnustofur – starfsfdagur – rýna í niðurstöðurnar
- 4-5 saman á borði – hópurinn fer yfir sérhverja spurningu (hægt að velja úr) – ræðir hverja spurningu (fullyrðingu) og gefur hverri spurningu sameiginlega einkunn – þær spurningar (fullyrðingar) sem fá einkunnina 7,0 eða lægra þarfnast nánari skoðunar (umræðu) – af hverju fær þetta atriði 7,0 eða lægra, hvað þarf að gera til að bæta þetta atriði? Hvernig á að gera það? Hvenær á að gera það? Hver ber ábyrgð á því að það sé gert? – Aðgerðaráætlun
- Eða gefa vinnustaðnum einkunn á bilinu 0-10. Ræða svo hvað telst vera góð einkunn almennt – biðja svo hvern hóp að koma með þrjár „konkret“ og raunhæfar tillögur sem geta hækkað einkunnina (segjum úr 6,7 í 9,0)

Raundæmi - atriði sem þarf að laga

- Bæta starfsaðstöðu og tækjabúnað.
- Auka starfsánægju með betri vinnuaðstöðu (opið rými) og vinnutækjum, tölvur, spjaldtölvur, farsímar.
- Mötuneyti eða bjóða uppá mat í hádegi.
- Dreifa ábyrgð þannig að fólki finnist það skipta máli
- Búa til vettvang til aukinna samskipta innan stofnunar
- Auka samvinnu á milli deilda.
- Stjórnendur verði sýnilegri – bæta upplýsingaflæði
- Hafa einhverja óvænta upptöku öðru hverju.
- Fleiri viðburðir fyrir samheldni starfsfólks.
- Fjölbreyttari verkefni
- Betra kaffi
- Hækka launin

